

ŠIAULIŲ SPORTO GIMNAZIJA

UGDYMAS(IS) IR MOKINIŲ PATIRTYS

2.2.2. Ugdymosi organizavimas

Šiauliai, 2020

Tyrimo imtis ir instrumentai

Įsivertinimo rodiklis – mokinių ugdymo(si) organizavimo patirtys.

Respondentai: Šiaulių sporto gimnazijos mokytojai/ treneriai (40 (grįžtamumas - 100%)), mokiniai – 210 (grįžtamumas - 98,1%), tėvai (120 (grįžtamumas - 94,2%)).

Įsivertinimas atliktas 2020-11-24.

Įsivertinimo instrumentas – IQES online Lietuva. Instrumentai mokyklos veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti.

APKLAUSOS REZULTATŲ ANALIZĖ

2020 m. Šiaulių sporto gimnazijos veiklos įsivertinimo grupė atliko tyrimą, siekdama nustatyti mokinių vertinimo/įsivertinimo kokybę bei galimybes gimnazijoje. Buvo nagrinėjamas ugdymosi ir mokinių patirčių srities 2.4. rodiklis Vertinimas ugdant.

Šaltiniai, vertinimo metodai ir būdai: gimnazijos patvirtintų dokumentų, metodinių grupių veiklos ataskaitų, dalykų metodinių grupių veiklos planų ir susirinkimų protokolų, mokinių socialinių ir dalykinių kompetencijų segtuvų, klasių veiklos planų analizė bei organizuotas kiekybinis tyrimas – anketa. Kiekybinis tyrimas - tinkamas apibendrinti tyrimo rezultatus, gali apimti platesnį tyrimo dalyvių – respondentų skaičių. Toks tyrimas remiasi prielaida, kad socialiniai faktai yra objektyvios realybės ir jų negali paveikti subjektyvus tyrėjas. Todėl kiekybinio tyrimo tyrėjas yra „atskirtas“, o jų išvados remiasi gautos informacijos identifikavimu, suskirstymu atskleidžiant jų tarpusavio santykius (S. Szyjka, 2012).

Gimnazijos veiklos įsivertinimo grupė parengė ir išplatino anoniminę anketą internetiniame tinklapyje – IQESONLINE (iqesonline.lt/code). Tyrimo dalyviai informuoti apie vykdomą apklausą el. paštu bei žodiniu paskatinimu.

Tyrimo imties sudarymui visuose trijuose grupėse naudotas kritinės atrankos kriterijus. Remiantis mokslininkės R. Rupšienės (2007) duomenimis toks atrankos būdas yra ypač veiksmingas, nes sudaro prielaidas atrasti ir nustatyti kokybiškus duomenis. Kritinė atranka tinkama parenkant tiriamųjų imtį pagal konkrečius tyrėjo požymius. Kiekybinis tyrimas paskirstytas ir numatytas šioms grupėms:

Išsiųsta klausimynų mokytojams/treneriams – 40, anketos grįžtamumas 40 (100%).

Išsiųsta klausimynų mokiniams – 210, anketos grįžtamumas 206 (98,1%).

Išsiųsta klausimynų tėvams – 120, anketos grįžtamumas 113 (94,2%).

Tyrimo duomenys buvo analizuojami pasitelkiant IQESONLINE (<https://iqesonline.lt/index.cfm>) rezultatų apdorojimo programą bei kokybinę analizę, skirtą atvirų klausimų duomenų apdorojimui.

Raktiniai žodžiai: vertinimo kriterijų aiškumas, vertinimo įvairovė, grįžtamasis ryšys, dialogas vertinant, įsivertinimas kaip savivoka.

Detalusis rodiklio aprašymas.

Gimnazijoje sistemingai analizuojamas mokinių vertinimas bei įsivertinimas. Mokiniais sudaromos sąlygos laiku susipažinti su vertinimo kriterijais, jų taikymu ir vertinimo terminais. Ugdymo institucijoje taikomi įvairūs vertinimo būdai - diagnostinis, formuojamasis ir apibendrinamas, formalus ir neformalus. Dominuojanti vertinimo būdas – neformalus formuojamasis vertinimas, taip pat derinami skirtingo vertinimo būdai.

Siekama abipusio dialogo ir optimalios asmeninės sėkmės, mokymosi spragų likvidavimo ir mokinių asmeninės atsakomybės ūgties už savo mokymosi rezultatus. Mokiniai įsitraukia į mokymosi pasiekimų vertinimą, pažangos stebėjimą ir pasiektų rezultatų refleksiją. Ugdytiniai supranta mąstymo ir mokymosi procesą, būdus, savo mokymosi poreikius ir geba patirti ir išgyventi sėkmę.

Taip pat mokiniais sudaromos galimybės vertinti savo ir draugų atliktas užduotis, kūrinius, idėjas ir pan.. Tokios ugdymo(si) galimybės veikti sudaro prielaidas lengviau paaiškinti, formuluoti klausimus ar prašyti pagalbos mokantis.

TYRIMO REZULTATAI

MOKYTOJŲ/TRENERIŲ APKLAUSA

Iš pateiktų mokytojų/trenerių atsakymų išryškėjo tokios aukščiausios ir žemiausios vertės:

5 aukščiausios vertės:

- 98 % mokytojų/ trenerių kiekvieną pamoką/ treniruotę abipusiu grįžtamuju ryšiu siekia taisyti spragas, padeda mokiniui siekti optimalios sėkmės;
- 95% mokytojų/ trenerių kiekvienoje pamokoje/ treniruotėje informuoja mokinius ir su jais aptaria, ko iš jų tikisi, koks turi būti gerai atliktas darbas, kokie vertinimo kriterijai, kada ir kaip jie yra taikomi;
- 95% mokytojų/ trenerių vertindami pripažįsta formaliojo, neformaliojo ir įvaldaus mokymosi/ treniravimosi pasiekimų visumą, kiekvienam mokiniui suteikia galimybę pasirodyti kuo geriau;
- 95% mokytojų/ trenerių su mokiniais temos/ treniruotės pradžioje aptaria, koks turi būti gerai atliktas darbas, kokie vertinimo kriterijai, kada ir kaip jie yra taikomi;
- 93% mokytojų/ trenerių kiekvienoje pamokoje/ treniruotėje mokinių refleksiją grindžia dialogu apie rezultatus, sėkmes ir nesėkmes.

5 žemiausios vertės:

- 90% mokytojų/ trenerių į mokinių diagnostinio vertinimo/ sportinių testų rezultatus atsižvelgia, planuodamas visų ir kiekvieno mokinio ugdymą/ treniravimą (dalykų ir neformaliojo ugdymo veiklų pasiūlą, mokymosi veiklų diferencijavimą ir (ar) individualizavimą).
- 88% mokytojų/ trenerių mokymosi/ treniruočių planavimui, stebėjimui ir koregavimui naudoja įvairius vertinimo būdus: diagnostinį, formuojamąjį ir apibendrinamąjį, formalų ir neformalų, tačiau vyrauja kasdienis neformalus formuojamasis vertinimas?
- 86% mokytojų / trenerių pamokose/treniruotėse vyrauja formuojamasis vertinimas.
- 78% mokytojų/ trenerių mano, kad mokiniai, vertindami savo ir draugų atliktas užduotis, kūrinis, idėjas ir pan./ sportinius pasiekimus, geriau supranta mąstymo ir mokymosi/ treniravimosi procesą, mokymosi būdus/ treniravimosi būdus ir savo mokymosi/ treniravimosi poreikius, lengviau juos paaiškina, formuluoja klausimus.

- 63% mokytojų/ trenerių teigia, kad jie skatina mokinius vertinti draugų atliktas užduotis/sportinius pasiekimus kiekvienoje pamokoje/treniruotėje.

Išvados:

Mokytojų apklausa parodė, kad beveik visi tyrime dalyvavę mokytojai ir treneriai (98%) kiekvieną pamoką/ treniruotę siekia taisyti spragas, padeda mokiniui siekti optimalios sėkmės, kuri susijusi su grįžtamojo ryšio svarba. Galima teigti, kad tokia grįžtama informacija ir jos aptarimas sudaro ypač palankią terpę mokinių vertinimo ir įsivertinimo plėtotei, nes mokinys žino savo numatomą pažangą bei pastebi ir aptaria iškilusias spragas. Tolimesnių rezultatų aptarimas dominuoja ir kituose respondentų atsakymuose. Net 95% mokytojų/ trenerių kiekvienoje pamokoje/ treniruotėje informuoja mokinius ir su jais aptaria vertinimo kriterijus bei taikydami vertinimą pripažįsta pasiekimų visumą.

Vertinimo svarba ir kompleksiskumas ypač svarbus ir mokinių gebėjime įsivertinti. Įsivertinimas suprantamas kaip paties mokinio sprendimai apie mokymosi lygį, padarytą pažangą ir gebėjimų pasiekimus. Įsivertindamas mokinys remiasi savianalize, savireguliacija, savistaba, lygina savo pasiekimus su ankstesniais, numato tolimesnius tikslus. Įsivertinimas atspindi humanistinio ugdymo teoriją, akcentuojančią kiekvieno žmogaus unikalumą (Vaškelienė, 2009). Tokią poziciją atskleidė ir trenerių ir mokytojų (93%) atsakymai, kuriuose nurodoma, kad kiekvienoje pamokoje/ treniruotėje skatinama mokinių refleksija grįžta dialogu apie rezultatus bei sėkmes ir nesėkmes. Visgi pastebima ir negatyvi tendencija - esamų rezultatų apie mokinius panaudojime. Kiek mažiau mokytojai ir treneriai (90%) dirbdami su mokiniais atsižvelgia diagnostinio vertinimo/ sportinių testų rezultatus numatydami galimybes taikyti bendras ir pavienes ugdomasias veiklas. Kiek mažiau respondentų naudoja ir įvairius vertinimo metodus (88%) bei formuojamąjį vertinimą (88%). Taip pat iš pateiktų duomenų galima teigti, kad stingama mokytojų ir trenerių kompetetingo mokinių skatinimo vertinti savo ir draugų darbus. Apklaustųjų nuomone mokiniai vertindami savo ir draugų atliktas užduotis geriau supranta mąstymo ir mokymosi/ treniravimosi procesą (78%) bei tokį vertinimo metodą naudoja kiekvienoje organizuojamoje veikloje (63%).

Apibendrinant galima teigti, kad pastebima pozityvi situacija vertinimo ir įsivertinimo kompleksiskume iš mokytojų ir trenerių pozicijos. Galima teigti, kad šie siekia taisyti spragas, padeda mokiniams siekti optimalios sėkmės bei numato tolimesnio ugdytinio tobulėjimo gaires. Mokytojai ir treneriai informuoja mokinius apie taikomą vertinimą bei jo kriterijus kas sudaro prielaidas mokiniams siekti dar aukštesnių rezultatų.

TĖVŲ APKLAUSA

Iš pateiktų tėvų atsakymų išryškėjo tokios aukščiausios ir žemiausios vertės:

5 aukščiausios vertės:

1.7 - Per klasės tėvų susirinkimus, kitų susitikimų su mokytojais/treneriais metu vaiko pasiekimai ir pažymiai nėra lyginami su kitų klasės mokinių pasiekimais ir pažymiais, o yra palyginami vaiko ankstesni pasiekimai su dabartiniais pasiekimais (3,7).

1.5 - Mokytojai/ treneriai jaučia atsakomybę už savo darbo rezultatus (3,7).

1.3 - Informacija apie vaiko mokymąsi/ treniravimąsi, pažangą bei pasiekimus, mokymosi/ treniruočių sunkumus yra pateikiama laiku (3,6).

1.4 – Tėvai gauna išsamią informaciją apie mokinių pasiekimų vertinimo tvarką (3,6).

1.6 – Tėvai gauna aiškią informaciją apie vaiko mokymąsi, pažangą bei sporto pasiekimus, mokymosi/ treniravimosi sunkumus (3,6).

5 žemiausios vertės

1.1 - Mokytojai / treneriai laikosi vieningos vaiko pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos (3,5).

1.2 - Vykstantys mokinių pasiekimų aptarimai su mokinių tėvais yra organizuojami tinkamai (3,6).

1.6 – Tėvai gauna aiškią informaciją apie vaiko mokymąsi, pažangą bei sporto pasiekimus, mokymosi/ treniravimosi sunkumus (3,6).

1.4 – Tėvai gauna išsamią informaciją apie mokinių pasiekimų vertinimo tvarką (3,6).

1.3 - Informacija apie vaiko mokymąsi/treniravimąsi, pažangą bei pasiekimus, mokymosi/treniruočių sunkumus yra pateikiama laiku (3,6).

Vertinant tėvų pateiktus atsakymus galima teigti, kad šie teigiamai vertina mokytojų/trenerių darbo pobūdį. Didžioji dalis nurodė, kad vaiko pasiekimai ir pažymiai nėra lyginami su kitų klasės mokinių pasiekimais, o yra koreliuojami ankstesni su dabartiniais rezultatais (3,7). Tokia teigiama pozicija leidžia daryti išvadą, kad ugdytojai tinkamai taiko vertinimo metodiką bei jaučią atsakomybę už rezultatus, ką patvirtino ir didžioji dalis tėvų (3,7).

Kaip nurodo Petty (2008) į įsivertinimą reikia žiūrėti kaip į nenutrūkstamą vertinimo metodų visumą, kuri apjungia nuolatinį ir neformalųjį vertinimą. Tokia vertinimų visuma padeda suprasti mokymosi procesą ir išvengti nesusipratimų.

Pozityvi situacija pastebima ir informacijos perdavime apie vaiko pasiekimus (3,6) bei sunkumus ir pasiekimų vertinimo tvarką (3,6). Tokia komunikacija yra būtina, kadangi galima laiku pastebėti ir padėti mokiniui pasiekti geresnių ir maksimalių rezultatų tiek mokymosi, tiek sportinėje veikloje.

Vertinant žemesnias vertes turinčius atsakymus pastebima, kad ne visada mokytojai ir treneriai laikosi vieningos vertinimo tvarkos (3,5) bei vykstantys mokinių pasiekimų aptarimai su mokinių tėvais yra organizuojami tinkamai (3,6), kadangi pateikiama informacija visgi ne visada tokia aiški, kaip galbūt to pageidautų visi tėvai. Tokia situacija atskleidžia, kad privalu atkreipti dėmesį į būtinus pokyčius bei numatyti ateities gaires.

Apibendrinant galima teigti, kad tėvų nuomone tinkamai įgyvendinama vertinimo sistema, nes vaiko pasiekimai ir pažymiai nėra lyginami su kitų klasės mokinių pasiekimais, o yra analizuojami ir lyginami su ankstesniais su rezultatais. Informaciją apie vaiko pasiekimus dalis tėvų gauna laiku, kita dalis – ne. Tai rodo, kad būtina įtraukti visus tėvus į visapusiškos informacijos gavimą viesiems tėvams ar globėjams.

MOKINIŲ APKLAUSA

Iš pateiktų mokinių atsakymų išryškėjo tokios aukščiausios ir žemiausios vertės:

5 aukščiausios vertės

- 94% mokinių teigia, kad mokslo metų pradžioje supažindinami su visų dalykų vertinimo sistema;
- 89% mokinių teigia, kad mokslo metų pradžioje supažindinami su sporto šakos vertinimo sistema;
- 89% mokinių dalykų vertinimo sistema yra aiški ir suprantama;
- 89% mokinių sporto šakos vertinimo sistema yra aiški ir suprantama;
- 88% mokinių teigia, kad mokytojai visada surašo pažymius, laikydamiesi vertinimo normų aprašo (gautas pamokoje pažymys įrašomas tą pačią dieną, o kontrolinio darbo rezultatai – per dvi savaites).

5 žemiausios vertės

- 87% mokytojų supažindina mokinius su vertinimu konkrečioje pamokoje;
- 85% trenerių vertina kiekvienos mokinio atliktos užduoties kokybę (žodžiu ar raštu, ar kt.);
- 81% mokytojų/trenerių pasirenka tokį vertinimo būdą, kuris mokiniui suteikia galimybę pasirodyti kuo geriau;
- 81% mokinių teigia, kad mokytojai vertina kiekvienos atliktos užduoties kokybę (žodžiu, taškais, kaupiamais balais ir kt.);
- 79% trenerių supažindina mokinius su vertinimu konkrečioje treniruotėje.

Mokinių apklausa parodė, kad mokiniai yra supažindinami mokslo metų pradžioje tiek su mokomųjų dalykų (94%), tiek su sporto (89%) vertinimo sistemomis. Taip pat vertinant pateiktus duomenis pastebima pozityvi tendencija, t.y. mokiniams taikomos vertinimo sistemos yra aiškios ir suprantamos, tai leidžia teigti, kad mokykloje priimtas ir patvirtintas vertinimo pasiekimų aprašas yra tinkamai ir produktyviai įgyvendinamas. Anot mokslininkių V. Indrašienės ir G. Žibėnienės (2014) vertinimo atvirumo ir skaidrumo principas teigia, kad besimokantysis turi iš anksto žinoti vertinimo kriterijus, todėl ypatingai svarbu, kad mokinys žinotų už ką yra vertinamas, ką ir kaip išmoko, kur ir kokias darė klaidas.

Panaši teigiama tendencija pastebima ir mokinių vertinime tiek gautų įvertinimų laikotarpių pateikime. Kaip nurodo mokiniai, kad mokytojai visada surašo pažymius, laikydamiesi vertinimo normų aprašo - gautas pamokoje pažymys įrašomas tą pačią dieną, o kontrolinio darbo rezultatai – per dvi savaites.

Vertinant žemiausius vertes turinčius atsakymus pastebima mokinių žinių stygius tiek vertinimu konkrečioje pamokoje aptarimu. Mokiniai nurodo, kad pasigenda konkretizavimo konkretaus ugdomojo dalyko pamokoje (87%). Tokie duomenys liudija, kad pamokoje ne visada mokiniui aišku už ką šis bus vertinamas. Toks vertinimo stygius pastebimas trenerių (85%) ir mokytojų (81%) vertinime, kuris pasireiškia mokinio užduoties kokybės vertinime bei galimybėje atsiskleisti geriausiam mokinio potencialui. Kaip nurodo 81% mokinių, mokytojai/trenerai pasirenka tokį vertinimo būdą, kuris suteikia galimybę pasirodyti kuo geriau. Rezultatas gana aukštas, tačiau stingama dar aukštesnių galimybių mokinio galių plėtotėje, kuomet vertinamas tampa puikia priemone pamatyti geriausius mokinio gebėjimus.

Taip pat gebėjimų plėtotės sklaidai nesudaromos palankios sąlygos ir trenerių supažindinime mokinius su vertinimu konkrečioje treniruotėje (79%). Viena iš žemiausių verčių atskleidžia, kad svarbu mokiniams pateikti informaciją ne tik apie taikomas vertinimo sistemas mokslo metų pradžioje, bet jas aptarti ir kiekvienoje pamokoje/ treniruotėje, kas gali sudaryti sąlygas mokiniams plėsti ir skatinti kompetencijų augimą.

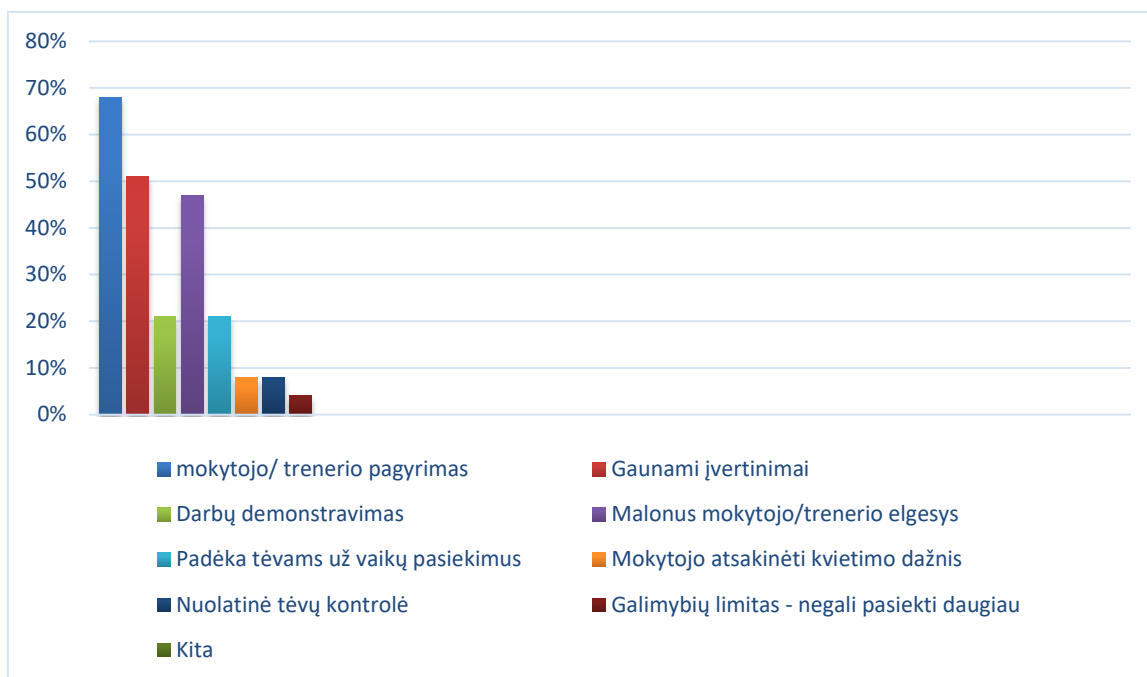
Klausimai su pasirenkamais atsakymų variantais:

Mokiniams buvo pateikti du klausimai su nurodytais atsakymų variantais. Pirmasis klausimas siekė išsiaiškinti „Kas skatina geriau mokytis/ treniruotis?“. Iš atsakymų paaiškėjo, kad mokinių pasiekimų pokyčiams daugiausiai įtakos turi mokytojo/trenerio pagyrimas (68%), gaunami įvertinimai (51%) bei malonus jų elgesys (47%).

Tokie duomenys atskleidžia, kad didelė reikšmė yra skiriama mokytojo/trenerio vaidmeniui, kuris gali tiesiogiai nulemti mokinio pasiekimus bei motyvaciją.

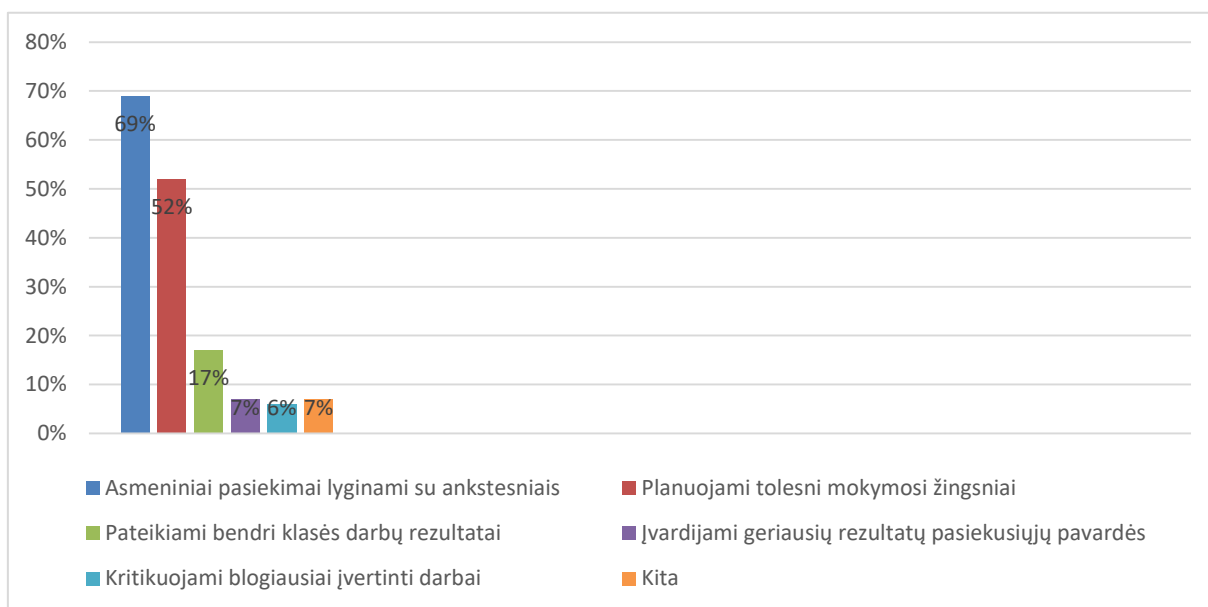
Taip pat svarbų vaidmenį vaidina ir atlikto darbo demonstravimas (21%) bei padėka tėvams (21%). Galima teigti, kad darbo demonstravimas prieš kitus mokinius sudaro prielaidas mokiniui dalintis savo pasiekimais bei toliau tobulėti.

Tėvų įtraukimas į ugdymo procesą bei padėka jiems sudaro prielaidas sistemingai dalyvauti abiem pusėms ir įgalinti mokinį toliau tobulėti (žr. 1 pav.).

1 pav. Priemonės, skatinančios geriau mokytis/sportuoti

Taip pat mokinių buvo klausama: „Kokiu būdu su *Jumis pamokoje/treniruotėje aptariami mokymo(si) ir ugdymo(si)/ sporto rezultatai?*“ (žr. 2 pav.).

2 pav. Mokymo(si)/ugdymo(si)/sporto rezultatų aptarimų formos ir būdai pamokoje/treniruotėje

Remiantis pateiktais mokinių atsakymais, galima daryti prielaidą, kad daugiausiai mokymo(si)/ugdymo(si)/sporto rezultatų aptarimų formos ir būdai pamokoje/treniruotėje yra mokinio pasiekimų lyginimas (69%) bei tolimesni planuojami žingsniai (52%). Galima teigti, kad

lyginimas ir analizė su pasiektais rezultatais gali būti tinkamas skatinant mokinius gebėti vertinti ir įsivertinti savo pasiekimus bei numatyti tolimesius tikslus. Mokiniam sudaromos prielaidos įgyvendinti kriterijų 2.4.1. Vertinimas ugdymui bei 2.4.2. Mokinių įsivertinimas. Mokiniai yra informuojami ir su jais aptariama, ko tikimasi, planuojama, stebima ir koreguojama. Vykstantis dialogas skatina mokinius ugdyti savistabos, savivaldos, įsivertinimo gebėjimus. Tokie veiksniai tiesiogiai susiję su mokinių vidine ir išorine motyvacija. Galima teigti, kad mokiniai gebėtų tinkamai įsivertinti savo pasiekimus, tam reikia didelio mokytojų ir trenerių įdarbio mokant ir skatinant mokinius įsivertinti (Winne, 2010).

Apibendrinant galima teigti, kad mokiniai yra supažindinami mokslo metų pradžioje tiek su mokomųjų dalykų, tiek su sporto vertinimo sistemomis bei jos yra aiškios, visgi pasigendama žinių apie vertinimus konkrečioje ugdymojoje veikloje – pamokoje ar treniruotėje.

Taip pat mokiniai nurodo, kad jų pasiekimai yra lyginami su ankstesniais rezultatais bei numatomi tolimesni tobulėjimo žingsniai.

Dokumentų analizė

Atlikus Šiaulių sporto gimnazijos ugdymo planą galima daryti išvadas, kad mokinių pasiekimų patikrinimas diagnostikos tikslais vykdomas reguliariai. Šis patikrinimas vykdomas remiantis Gimnazijos Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo tvarkos aprašu. Šiaulių sporto gimnazijos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo tvarkos apraše, patvirtintu Direktoriaus 2016 m. vasario 12 d. Įsakymu Nr. V – 130 yra aptariami vertinimo tikslai ir uždaviniai, vertinimo principai ir nuostatos, vertinimo planavimas, vertinimas ugdymo procese bei baigus programą ar jos dalį, įvertinimų fiksavimas, vertinimo informacijos analizė, namų darbų skyrimas ir vertinimas, kontrolinių darbų, diagnostinių testų, bandomojo pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir bandomųjų brandos egzaminų organizavimas ir vertinimas, kėlimas į aukštesnę klasę, tėvų (globėjų, rūpintojų, trenerių) informavimas.

Tiek minėtame apraše tiek Šiaulių sporto gimnazijos ugdymo plane numatomos tokios vertinimo formos kaip kontroliniai darbai, kitos apibendrinamosios užduotys ir kt.

Taip pat numatomas ir diagnostinis vertinimas, kurio informacija panaudojama analizuojant mokinių pažangą ir poreikius, keliant tolesnius mokymo ir mokymosi tikslus. Tuo tarpu taikomas ir kaupiamasis vertinimas, kurio forma aptariama metų pradžioje. Šis vertinimas skiriamas už darbą pamokoje, namų darbus ir/ar projektinę veiklą. Taikoma papildomas vertinimas, kuris gali būti skiriamas ir už dalyvavimą olimpiadose, konkursuose, renginiuose, konferencijose ir kt.

Taikomi tokie vertinimo būdai sudaro prielaidas teigti, kad Šiaulių sporto gimnazija taiko vertinimo įvairovę bei taip užtikrina sistemingą pažangą.

Tokia vertinimo pažanga užtikrinama bei pateikiama ir mokytojų ilgalaikiuose planuose. Minėtuose dokumentuose pedagogai numato mokinių vertinimą ir įsivertinimą siedami jį su mokymo(si) tikslais ir uždaviniais, mokinių mokymosi gebėjimais, individualia pažanga. Galima teigti, kad mokytojai pripažįsta mokinių skirtybes ir atsižvelgia (amžiaus tarpsnius, asmeninius ir ugdymosi poreikius, interesus, gebėjimus, mokymosi stilius) ir taiko vertinimo būdą.

Remiantis gimnazijos metodinių grupių veiklos ataskaitų, dalykų metodinių grupių veiklos planų ir susirinkimų protokolų, klasių veiklos planų, VGK protokolų analizė leidžia teigti, kad ugdymo įstaigoje domimasi mokinio poreikiais bei pasiekimais ir jam teikiama pagalba siekiant pagerinti mokymosi rezultatus, domimasi mokinio vertinimo/įsivertinimo sistemingumu bei siekiama įtraukti patį mokinį į vertinimo/įsivertinimo ir ateities planų numatymą.

Taip pat, kaip rodo metodinių grupių protokolai, nuolat organizuojami ir analizuojami mokinių diagnostinių testų rezultatai, taip užtikrinant grįžtamąjį ryšį ir skatinti pažangą. Dokumentų

analizė atskleidė, kad mokytojai savo pamokose sudaro sąlygas ir moko mokinius vertinti ir įsivertinti. Mokytojai kiekvieną mėnesį stebi, vertina ir individualiai su mokiniais bei klasės auklėtojais, administracija aptaria individualią pažangą.

Siekiant užtikrinti mokinių vertinimo sistemumą, ypač nuotoliniu būdu, Šiaulių sporto gimnazijos ugdytiniais buvo pateiktos savirefleksijos anketos. Nuo 2020 m. nuo kovo iki birželio vidurio, dėl pandemijos buvo įvestas nuotolinis mokymasis. Siekiant sudaryti palankias sąlygas vertinimo ir įsivertinimo sistemumui mokiniams savo elektroninėje erdvėje buvo sukurta „Mokinio dienos savirefleksijos anketa“ (žr. priedas nr. 1). Mokiniai kiekvieną dieną po pamokų pildydavo parengtas refleksijos anketas, kurios siekė mokinius skatinti vertinti ir įsivertinti savo dienos veiklą ir pasiekimus. Anketos esminiai klausimai: kokius dalykus šiandien mokėsi, kokių dalykų atliko užduotis, su kokiais mokytojais konsultavosi, kokių problemų iškilo dirbant nuotoliniu būdu ir į ką kreipėsi pagalbos, jeigu iškilo problemų. Ši savirefleksijos anketa padėjo surinkti pakankamai informacijos apie mokinio sėkmes ir problemas, skatino kiekvieną mokinių siekti asmeninės pažangos. Tokių anketų savalaikiškumas sudarė prielaidas skatinti mokinių savivoką bei puoselėjo dialogą vertinant. Mokinių atiekti atsakymai sudarė prielaidas iš anksto numatyti mokymosi sėkmes/ nesėkmes, jo procesą bei rezultatus. Mokiniai buvo įtraukti į mokymosi pasiekimų vertinimą, pažangos stebėjimą bei pasiektų rezultatų apmąstymą.

Apibendrinant galima teigti, kad dokumentų analizė atskleidė, kad mokytojai savo pamokose sudaro sąlygas sistemingam vertinimui ugdant ir atliepia į iškeltą tyrimo objektą: vertinimą ugdant.

IŠVADOS

Privalumai:

Mokiniai bei jų tėvai išsamiai supažindinami tiek su visų dalykų vertinimo sistema, tiek kiekvieną pamoką/ treniruotę yra informuojami kokie vertinimo kriterijai, koks turi būti gerai atliktas darbas.

- Absoliuti dauguma mokytojų/ trenerių (virš 95%) teigia, kad kiekvieną pamoką/ treniruotę informuoja mokinius ir su jais aptaria, koks turi būti gerai atliktas darbas, kokie vertinimo kriterijai, abipusiu grįžtamuju ryšiu siekia taisyti spragas, padeda mokiniams siekti optimalios sėkmės.
- 89% mokinių teigia, kad mokslo metų pradžioje supažindinami su visų dalykų vertinimo sistema bei sporto šakos vertinimo sistema, vertinimo sistema yra aiški ir suprantama.
- Mokinių tėvų apklausa rodo, kad mokytojai/ treneriai jaučia atsakomybę už savo darbo rezultatus. 3,7
- Per klasės tėvų susirinkimus, kitų susitikimų su mokytojais/treneriais metu vaiko pasiekimai ir pažymiai nėra lyginami su kitų klasės mokinių pasiekimais ir pažymiais, o yra palyginami vaiko ankstesni pasiekimai su dabartiniais pasiekimais. 3,7.
- Daugiau nei pusę mokinių teigia, kad jų pasiekimai yra lyginami su ankstesniais (69%) bei planuojami tolesni mokymosi žingsniai (52%).

Mokytojai laiku surašo mokinių pažymius, laikydamasis vertinimo normų aprašo bei suteikia aiškią informaciją apie vaiko mokymąsi, pažangą bei sporto pasiekimus, mokymosi/ treniravimosi sunkumus ir skatinimą.

- 91 % mokytojų/ trenerių nurodo, kad laiku surašo mokinių pažymius, laikydamasis vertinimo normų aprašo (gautą pamokoje/ treniruotėje pažymį įrašo tą pačią dieną, o kontrolinio darbo rezultatus – per dvi savaites). 88% mokinių teigia, kad mokytojai visada surašo pažymius, laikydamiesi vertinimo normų aprašo (gautas pamokoje pažymys įrašomas tą pačią dieną, o kontrolinio darbo rezultatai – per dvi savaites). Tėvai patvirtina, kad gauna informaciją apie vaiko mokymąsi, pažangą bei sporto pasiekimus, mokymosi/ treniravimosi sunkumus. 3,6.

- Daugiau nei pusę mokinių nurodė, kad mokytis/treniruotis geriau skatina mokytojo/trenerio pagyrimas (68%) bei gaunami įvertinimai (51%).

Gimnazijos dokumentų, metodinių grupių veiklos ataskaitų, dalykų metodinių grupių veiklos planų ir susirinkimų protokolų, klasių veiklos planų, VGK protokolų, mokinių įsivertinimo anketos analizė leidžia, kad ugdymo institucija taiko reikiamas priemones, numato tikslią vertinimo ir įsivertinimo būdų įvairovę, apibrėžia tikslus ir uždavinius, būtinus sėkmingo 2.4. rodiklis Vertinimas ugdant rodiklio taikyme.

Trūkumai:

Mokiniai nepakankamai skatinami vertinti draugų atliktas užduotis/ sportinius pasiekimus bei įsivertinti save.

- 63% mokytojų/ trenerių teigia, kad jie skatina mokinius vertinti draugų atliktas užduotis/sportinius pasiekimus kiekvienoje pamokoje/ treniruotėje.
- 79% trenerių supažindina mokinius su vertinimu konkrečioje treniruotėje.
- 68% mokinių teigia, kad skatinami įsivertinti save.
- Tėvai gauna aiškią informaciją apie vaiko mokymąsi, pažangą bei sporto pasiekimus, mokymosi/ treniravimosi sunkumus. 3,6

Mokytojai/treneriai nevisada pasirenka tokį vertinimo būdą, kuris mokiniui suteikia galimybę pasirodyti kuo geriau.

- 86% mokytojų/ trenerių pamokose/treniruotėse vyrauja formuojamasis vertinimas.
- 81% mokytojų/ trenerių pasirenka tokį vertinimo būdą, kuris mokiniui suteikia galimybę pasirodyti kuo geriau.
- Mokytojai/ treneriai laikosi vieningos vaiko pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos 3,5.

PRIEDAI

MOKINIO DIENOS SAVIREFLEKSIJOS ANKETA

Šiandien mokiausi:

- Lietuvių kalbos
- Matematikos
- Dorinio ugdymo (tikybos, etikos)
- Anglų kalbos
- Rusų (vokiečių, prancūzų)
- Informacinių technologijų
- Geografijos
- Fizikos
- Chemijos
- Biologijos
- Istorijos
- Pilietiškumo pagrindų
- Muzikos
- Šokio
- Dailės
- Technologijų
- Sporto ir sveikatos
- Sporto pažinimo
- Sporto psichologijos
- Sporto šakos
- Žmogaus saugos
- Specialiųjų pratybų

Atlikau užduotis iš :

- Lietuvių kalbos
- Matematikos
- Dorinio ugdymo (tikybos, etikos)
- Anglų kalbos
- Rusų (vokiečių, prancūzų)
- Informacinių technologijų
- Geografijos
- Fizikos
- Chemijos
- Biologijos
- Istorijos
- Pilietiškumo pagrindų
- Muzikos

- Šokio
- Dailės
- Technologijų
- Sporto ir sveikatos
- Sporto pažinimo
- Sporto psichologijos
- Sporto šakos
- Žmogaus saugos
- Specialiųjų pratybų

Konsultavausi su mokytojais:

- Lietuvių kalbos
- Matematikos
- Dorinio ugdymo (tikybos, etikos)
- Anglų kalbos
- Rusų (vokiečių, prancūzų)
- Informacinių technologijų
- Geografijos
- Fizikos
- Chemijos
- Biologijos
- Istorijos
- Pilietiškumo pagrindų
- Muzikos
- Šokio
- Dailės
- Technologijų
- Sporto ir sveikatos
- Sporto pažinimo
- Sporto psichologijos
- Sporto šakos
- Žmogaus saugos
- Specialiųjų pratybų

Dirbant nuotoliniu būdu šiandien:

- Jokių problemų nekilo, pagalbos į nieką nesikreipiau
- Susidūriau su problemomis, bet pavyko pačiam ar su šeimos nariais išsispręsti
- Kreipiausi pagalbos į IKT koordinatorių
- Kreipiausi pagalbos į klasės auklėtoją
- Kita